

TILSYNSRAPPORT

Kommunens arbeid for å sikre at de
fatter vedtak som oppfyller retten til
individuell tilrettelagt opplæring

Bamble kommune

2024/14110

Innholdsfortegnelse

1	Sammendrag	3
2	Innledning	3
3	Kort om kommunen	4
4	Rettslige krav.....	4
4.1	Kommunen skal sikre at saken er tilstrekkelig opplyst før det fattes vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring.....	4
4.2	Kommunen skal fatte vedtak uten ugrunnet opphold i alle sakene der PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering	4
4.3	Kommunen skal fatte vedtak med et innhold i samsvar med regelverket	5
5	Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	5
5.1	Kommunens organisering og styring på oppvekstområdet.....	5
5.2	Sikrer kommunen at saken er tilstrekkelig opplyst før det fattes vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring?	7
5.3	Sikrer kommunen at det fattes vedtak uten ugrunnet opphold i alle sakene der PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering?	9
5.4	Sikrer kommunen at det fattes vedtak med et innhold i samsvar med regelverket?	10
5.5	Våre vurderinger av kommunens internkontroll	14
6	Våre reaksjoner	16
6.1	Pålegg om å rette forholdene	16
6.2	Erklæring og redegjørelse om hvordan pålegg er rettet	16
	Oversikt over innsendt dokumentasjon fra kommunen:.....	18

1 Sammendrag

I denne rapporten presenterer vi våre vurderinger og konklusjoner i tilsynet med Bamble kommune. Tema for tilsynet er om kommunen sikrer at de fatter vedtak som oppfyller retten til individuelt tilrettelagt opplæring. Vi har avdekket brudd på regelverket og vedtar at Bamble kommunen må rette forholdene. Dette er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.

Tilsynet viser at Bamble kommune har retningslinjer og maler for å fatte vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring. Ved gjennomgang av praksis ved Bamble ungdomsskole, kommer det frem en del rettslige mangler i vedtakene.

Kommunen har etablert et avvikssystem, men dette er i begrenset grad tatt i bruk på området for individuelt tilrettelagt opplæring. Det er heller ikke foretatt risikovurdering av faren for svikt og konsekvensene dette kan ha på området for individuelt tilrettelagt opplæring.

2 Innledning

Vi fører tilsyn med kommunen som skoleeier, jf. opplæringsloven § 29-2 første ledd.

I tilsyn kontrollerer vi om kommunen følger regelverket i opplæringsloven.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

Vi åpnet tilsynet 20. desember 2024. Vi har fått tilstrekkelig informasjon til å gjennomføre tilsynet.

Vi sendte foreløpig rapport til dere 28. april 2025. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Det har også vært en muntlig gjennomgang av rapporten i møte den 16. mai 2025. Vi mottok tilbakemelding på den foreløpige tilsynsrapporten fra dere den 23. mai 2025. I tilbakemeldingen fra Bamble kommune er det ettersendt seks samtykkeskjema knyttet til de gjennomgåtte sakene. Det er i tillegg kommentert på tre av de gjennomgåtte sakene. Ettersendelsen påvirker ikke konklusjonen i tilsynet, men tallene for samtykkeskjema er oppdatert i den endelige rapporten.

Tilsynsrapporten er et offentlig dokument.

3 Kort om kommunen

Bamble kommune har ca. 14 170 innbyggere. Det er fem kommunale barneskoler og en kommunal ungdomsskole i kommunen. Det er i dette tilsynet undersøkt praksis ved Bamble ungdomsskole. Bamble ungdomsskole har pr. 1. oktober 2024, 492 elever. Skolen ble etablert høsten 2021 etter sammenslåing av fem ungdomsskoler i kommunen.

4 Rettslige krav

4.1 Kommunen skal sikre at saken er tilstrekkelig opplyst før det fattes vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring

Dere er ansvarlige for at saken er tilstrekkelig opplyst, jf. forvaltningsloven § 17. Hvis den sakkyndige vurderingen ikke inneholder de opplysningene dere trenger, må dere be PPT om supplerende opplysninger eller innhente informasjon fra andre før dere fatter vedtak. Hvis eleven eller foreldrene har hentet inn en alternativ vurdering fra andre sakkyndige enn PPT, må dere vurdere denne når dere fatter vedtak.

Dere må vurdere risikoen for at saken ikke blir tilstrekkelig opplyst, og iverksette nødvendige tiltak gjennom internkontrollen, jf. kommuneloven § 25-1. Dere må gjøre det klart hvem som har myndighet til å fatte vedtak, og dermed plikt til å opplyse den enkelte sak. Dere må ha vurdert om det er behov for jevnlig kontroll for å følge med på om vedtakene bygger på den nødvendige informasjonen, slik at dere kan følge opp med tiltak hvis sakene ikke er tilstrekkelig opplyst.

4.2 Kommunen skal fatte vedtak uten ugrunnet opphold i alle sakene der PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering

Dere er ansvarlige for å fatte vedtak i alle sakene der PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og dere skal fatte vedtak så snart den sakkyndige vurderingen fra PPT er ferdig, og saken er tilstrekkelig opplyst, jf. opplæringsloven § 11-7, jf. forvaltningsloven §§ 2, 11a og 23. Dette omfatter både sakene der PPT anbefaler individuelt tilrettelagt opplæring, og sakene der PPT konkluderer med at elevene ikke har behov for individuelt tilrettelagt opplæring. Økonomiske og kapasitetsmessige årsaker er som hovedregel ikke en gyldig grunn til at det tar lang tid å fatte vedtak.

Dere må vurdere risikoen for at dere ikke fatter vedtak i alle sakene, og at dette ikke skjer raskt nok, og iverksette nødvendige tiltak gjennom internkontrollen, jf. kommuneloven § 25-1. Dere må vurdere behovet for en etterfølgende kontroll av at

dere har fattet vedtak uten ugrunnet opphold i alle sakene. Hvis dere avdekker avvik, må dere gjøre nødvendige justeringer for å endre praksis.

4.3 Kommunen skal fatte vedtak med et innhold i samsvar med regelverket

Det er vedtaket som fastsetter elevens rett til individuelt tilrettelagt opplæring. Vedtaket skal beskrive et opplæringstilbud som samlet sett gir eleven et tilfredsstillende utbytte. Vedtaket skal som et minimum inneholde informasjon om innhold, omfang, organisering og kompetansekrav i den individuelt tilrettelagte opplæringen, jf. opplæringsloven § 11-7, jf. forvaltningsloven §§ 2, 23 og 25. I vedtaket må dere synliggjøre hvordan vedtaket ivaretar elevens behov og elevens beste, jf. opplæringsloven §§ 10-1 og 10-2.

Dere skal sikre at vedtaket oppfyller kravene i regelverket. Dere må vurdere risikoen for avvik og iverksette nødvendige tiltak gjennom internkontrollen, jf. kommuneloven § 25-1. Dere må følge med på om vedtakene inneholder det de skal. Hvis dere avdekker avvik, må dere gjøre nødvendige justeringer for å endre praksis.

5 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

5.1 Kommunens organisering og styring på oppvekstområdet

Kommunalområdet Oppvekst ledes av kommunalsjef Bjørg Rein. Oppvekst er delt inn i fire tjenesteområder; barnehage, skole, barnevern, og PPT og pedagogiske støttetjenester. Virksomhetsleder for skole er Anita Hjorteseth (skoleeier/skolesjef). Under området for skole hører fem barneskoler, en ungdomsskole, og kulturskolen.

Skolesjef har delegert sin myndighet til å fatte enkeltvedtak om individuell tilrettelagt opplæring til rektorene. Rektorene rapporterer til skolesjef.

Bamble kommune har utarbeidet en rutine for tilpasset opplæring og individuell tilrettelagt opplæring.

Bamble kommune har også utarbeidet mal for enkeltvedtak etter opplæringsloven § 11-6.

Ved skolene i Bamble kommune er det opprettet kompetanseteam. Alle skolene skal ha minimum ett kompetanseteam-møte i måneden. Kompetanseteam er en arena for samhandling mellom PP-tjenesten (Pedagogisk-psykologisk tjeneste) og skolen, som gjelder fag og faglig progresjon. Kompetanseteam behandler spørsmål og saker om

individuelt tilrettelagt opplæring, samt samarbeid, jf. PP-tjenestens mandat. Faste møtedeltakere er en fra skolens ledelse, fortrinnsvis rektor, kontaktperson i PP-tjenesten, ansvarlig spesialpedagog, aktuell kontaktlærer og faglærer. Foresatte og andre ansatte, samt eleven selv, inviteres etter behov. Møtene har en fast agenda, og det føres referat. Hver skole har en primærkontakt i PP-tjenesten. Primærkontakten deltar i kompetanseteam og formidler etter drøftinger aktuelle saker til PP-tjenesten. Før det sendes søknad om sakkyndig vurdering, skal PP-tjenesten ha vært i drøfting med skolen om saken i kompetanseteam. Det skal være vurdert om det finnes tilretteleggingsmuligheter i den ordinære opplæringen.

Ved skolene i Bamble kommune er det opprettet tverrfaglig team som skal behandle spørsmål knyttet til elever hvor det er bekymring i forhold til hjemmesituasjon, fritid, skole eller lignende. PP-tjenesten deltar etter behov.

Bamble kommune benytter Compilo som kvalitetssystem og avvikssystem. Compilo brukes også som et verktøy for å kontrollere og følge opp enkeltsaker.

Ved Bamble ungdomsskole er det egne tilretteleggingskoordinatorer. Tilretteleggingskoordinatorene (TK) har ansvar for å kvalitetssikre individuell tilrettelegging for elever som har behov for det. TK-stillingene er faste funksjonsstillinger. Tilretteleggingskoordinatorene skal sammen med skolens ledelse sørge for å gi støtte til at individuelt tilrettelagt opplæring blir koordinert og evaluert. TK skal innhente samtykker og søknader, lage oversikt i Excel, og informere ledelse og team om hvilke elever som har tilretteleggingsbehov. TK deltar i kompetanseteam.

I utfylt egenvurderingsskjema fra kommunen, går det frem at Bamble ungdomsskole har et årshjul for individuelt tilrettelagt opplæring. Rektor og tilretteleggingskoordinatorene har månedlige møter hvor blant annet rutiner, maler, eller annet relatert til kapittel 11 av opplæringsloven, vurderes. I egenvurderingsskjemaet skriver rektor at samarbeidet mellom rektor og skolens tilretteleggingskoordinatorer sikrer at vedtakene inneholder det de skal, og at skolen iverksetter tiltak for å korrigere hvis vedtakene ikke er i samsvar med regelverket.

Skolen har fått nytt system «Visma Sikker Sak». I det nye systemet skal vedtak sendes til gjennomlesning av tilretteleggingskoordinatorene før vedtaket ferdigstilles og ekspederes av rektor.

Skolesjef forteller i intervju at hun har jevnlig rektormøter og skoleledermøter for å sikre at alle skolene er oppdatert på gjeldende retningslinjer og praksis. Disse møtene fungerer som en plattform for å diskutere utfordringer, dele erfaringer og implementere beste praksis.

Skolesjef har i tilbakemelding til Statsforvalteren skrevet at de benytter internkontrollskjema som verktøy for å sikre at alle nødvendige tiltak blir fulgt opp. Månedlig rapportering gir en oversikt over status og eventuelle avvik som må håndteres. Skolesjef holder faste møter med virksomhetsleder for PPT for å sikre god kommunikasjon og samarbeid.

5.2 Sikrer kommunen at saken er tilstrekkelig opplyst før det fattes vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring?

Våre undersøkelser av kommunens system

Bamble kommune har utarbeidet en retningslinje om tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging. I rutinen står det at det er rektor som fatter enkeltvedtak. Det står videre at vedtak bare kan fattes når det foreligger sakkyndig vurdering. Det skal også fattes vedtak der sakkyndig vurdering konkluderer med at eleven ikke gis rett til individuelt tilrettelagt opplæring. Det skal innhentes samtykke fra foresatte eller elev over 15 år, for hvert enkeltvedtak. Skolen må påse at sakkyndig vurdering opplyser saken tilstrekkelig før vedtak fattes.

Kommunen har laget en egen mal for enkeltvedtak. I malen går det frem at skolen skal skrive inn bakgrunnen for saken. Det skal gis en oversikt over tiltak som skolen har prøvd ut innenfor det ordinære opplæringstilbudet, og det skal oppgis årsaken til henvisning til PPT. Det skal komme frem hva den sakkyndige vurderingen tilrår. Samarbeid med foresatte og elev skal gå frem av vedtaket.

Skolesjef forteller i intervju at det i enkeltsaker innhentes informasjon fra PPT i alle saker, og noen ganger fra BUP (Barne- og ungdomspsykiatri) og Statped (Statlig spesialpedagogisk tjeneste). Skolesjef forteller at malen for vedtak skal følges av skolene.

Praksis ved Bamble ungdomsskole

Bamble ungdomsskole har tatt i bruk kommunens nye mal for enkeltvedtak etter opplæringsloven § 11-6.

I tilsynet ba vi om å få oversendt ti saker fra hvert trinn om individuelt tilrettelagt opplæring for skoleåret 2024/2025. Vi ba om at det ble valgt saker med ulik grad av omfang. Vi ba om vedtak for skoleåret 2024/2025, avslag på individuelt tilrettelagt opplæring for skoleåret 2024/2025, henvisninger, nyeste sakkyndig vurdering som ligger til grunn for vedtaket, og eventuelle tidligere årsrapporter.

Av de ti innsendte sakene, er det fire saker som har sakkyndige vurderinger som gjelder for barneskolen, og ikke ungdomsskolen. I en annen av de ti sakene er det ikke angitt timestfordeling på fagene hverken i sakkyndig vurdering eller i vedtaket.

Rektor sier i intervju at han bruker kommunens nye mal når han fatter vedtak. Vedtak fattes hovedsakelig for ett år om gangen. Rektor følger tilrådingene fra sakkyndig vurdering. Rektor forteller at tilretteleggingskoordinatorene kobles på saken. De har lesetilgang i det nye saksbehandlingssystemet. Rektor forteller at sakkyndig vurdering som regel varer for ett år om gangen. Der hvor det er veldig tydelige diagnoser, som for eksempel en autismediagnose, kan sakkyndig vurdering vare lenger enn ett år.

Der hvor eleven har hatt vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring på barneskolen, forteller rektor at PPT har sagt at de ikke vil skrive ny sakkyndig vurdering før etter at eleven har begynt på ungdomsskolen. Det kan i slike saker fattes midlertidige vedtak, sier han. I de sakene må rektor se på tidligere årsrapport og ha samarbeid med hjemmet. Hvis det skal innhentes sakkyndig vurdering fra andre instanser, må det innhentes samtykke fra foresatte. Det har vært saker hvor de har fått uttalelse fra BUP.

I egenvurderingen skriver rektor at han og skolens tilretteleggingskoordinatorer jevnlig tar stilling til om skolen har nødvendige opplysninger før vedtak fattes. Hvis den sakkyndige vurderingen ikke inneholder de opplysningene skolen trenger, drøfter skolen og PPT dette i skolens kompetanseteam. Hittil i dette skoleåret har skolen og PPT møttes i kompetanseteam 10 ganger. Dersom ikke den sakkyndige vurderingen opplyser saken tilstrekkelig, bygges vedtaket på det som står om elevens utvikling i årsrapporten. Hvis eleven eller foreldrene har hentet inn en alternativ vurdering fra andre sakkyndige enn PPT, for eksempel fra helse, vurderes denne når det fattes vedtak. Rektor skriver videre at skolen har et årshjul for individuelt tilrettelagt opplæring, overgangsrutiner, trinn samtaler, kompetanseteam og samarbeid med eleven og dens foresatte for å sikre at saken er tilstrekkelig opplyst før skolen fatter vedtak. Rektor har myndighet til å fatte vedtak, og dermed plikt til å opplyse den enkelte sak. Rektor har vurdert at det er behov for jevnlig kontroll eller stikkprøver for å følge med på om vedtakene bygger på den nødvendige informasjonen ved hjelp av skolens tilretteleggingskoordinatorer, slik at skolen kan følge opp med tiltak for å sikre elevens behov og progresjon.

De ansatte sier i intervju at tilretteleggingskoordinatorene har ukentlige møter. De opplever at rektor er tilgjengelig, og det er faste møter med rektor en til to ganger i måneden. De forteller at det er rektor som fatter vedtak. Ansatte sier at ved overgang til ny opplæringslov, valgte PPT å avslå henvisninger ved overgang til ungdomsskolen. Rektor fattet da midlertidige vedtak i saken. Tilretteleggingskoordinatorene har nå lesetilgang til vedtaket, og skal ha en rolle inn ved å kvalitetssikre at vedtak er i samsvar med sakkyndig vurdering. Systemet heter «Visma sikker sak». De ansatte sier at rektor baserer seg på sakkyndig vurdering eller årsrapport når han skriver vedtakene. De

forteller at elever kan re-tilmeldes hvis de ikke følger aldersadekvate mål. De ansatte opplyser videre at det innhentes samtykke før det fattes vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring. Dette kan nå gjøres i det nye saksbehandlersystemet. I kompetanseteam drøftes sakene. De ansatte forteller at skolen ikke sender henvisning før saken er drøftet i kompetanseteamet. Tilretteleggingskoordinatorene hjelper lærerne i skriving av pedagogisk rapport. Pedagogisk rapport brukes ved henvisning til PPT. De ansatte opplyser at det er faste rådgivere fra PPT inn i kompetanseteamet.

5.3 Sikrer kommunen at det fattes vedtak uten ugrunnet opphold i alle sakene der PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering?

Våre undersøkelser av kommunens system

Bamble kommune har utarbeidet en retningslinje om tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging. I rutinen står det at det er rektor som fatter enkeltvedtak. Det står videre at det er utarbeidet tekstmal for vedtak i «Visma sikker sak». Vedtak om individuell tilrettelagt opplæring kan bare fattes når det foreligger sakkyndig vurdering. Det skal fattes vedtak også der sakkyndig vurdering konkluderer med at eleven ikke gis rett til individuelt tilrettelagt opplæring. Kommunen har laget en egen mal for enkeltvedtak. Det går ikke frem av rutinen hvor raskt det skal fattes enkeltvedtak.

Skolesjef forteller i intervju at det er kompetanseteamet som følger med på tempoet i saken. Det er flere som har ansvar for å følge med der. Vedtak kan fattes gjennom hele året, så man kan ikke ha en egen tidsfrist for det.

Praksis ved Bamble ungdomsskole

Bamble ungdomsskole har tatt i bruk kommunens nye mal for enkeltvedtak etter opplæringsloven § 11-6.

I tilsynet ba vi om å få oversendt ti saker med saker fra hvert trinn om individuelt tilrettelagt opplæring for skoleåret 2024/2025. De innsendte vedtakene viser at seks av vedtakene er fattet i juni og juli 2024, to av vedtakene er fattet i august 2024, mens ett vedtak er fattet i slutten av september 2024, og ett er fattet i oktober 2024.

Rektor sier i intervju at han bruker kommunens nye mal når han fatter vedtak. Rektor forteller at det er en rutine fra kommunens side som skal sikre at vedtak fattes raskt. PPT prøver å skrive alle sakkyndige vurderinger ferdige før skolestart. Det har også betydning i forhold til planlegging av bemanningen på skolen. Rektor forteller at det er et mål at vedtakene skal fattes før eleven begynner på skolen etter sommerferien. Rektor forteller at det meste er på plass ved skolestart. Det legges til rette for tilpasninger der hvor vedtaket ikke har blitt fattet før skolestart. Rektor opplyser om at

det er møte med skoleeier hver fjerde uke. Der er drift og rutiner et tema. Skolene har et system de skal rapportere på. Skoleeier har tilgang til alle vedtak i saksbehandlingssystemet.

I egenvurderingen skriver rektor at han fatter vedtak for elever når PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering. «Skolen og PPT vurderer hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre at skolen fatter vedtak så snart den sakkyndige vurderingen fra PPT er ferdig og saken er tilstrekkelig opplyst, i alle sakene der PPT tilrår individuelt tilrettelagt opplæring». Rektor fatter vedtak så snart samtykke er innhentet. Økonomiske og kapasitetsmessige årsaker er ikke til hinder for at rektor fatter vedtak. Skolen avventer ikke med å fatte vedtak til tildelte midler for individuelt tilrettelagt opplæring er på plass. Selv om vedtak fattes, kan det oppstå utfordringer med å få inn relevant kompetanse. I overgangen mellom barneskole og ungdomsskole har PPT informert om at de ikke vil gjøre en ny sakkyndig vurdering før eleven blir henvist fra ungdomsskolen. «Skolen har noen saker hvor elever kommer over med en årsrapport som sier at det er behov for videre ITO, men et avslag fra PP-tjenesten når barneskolen gjorde en rehenvising. Skolen har også fått noen saker hvor elever har en gyldig sakkyndig ut første termin på 8. trinn». I disse tilfellene har rektor fattet et tidsbegrenset vedtak basert på årsrapport fra barneskolen, og innhentet informasjon fra eleven og foresatte. Rektor skriver videre at han fatter vedtak for elever så snart PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering, og når en elev over 15 år, eller foreldrene til elever under 15 år, har samtykket til individuell tilrettelagt opplæring. Dette inkluderer tilfeller der PPT konkluderer med at eleven ikke har behov for individuell tilrettelagt opplæring. Rektor fatter i disse tilfellene vedtak om avslag.

De ansatte sier i intervju at det er rektor som fatter vedtakene. De har i det nye saksbehandlingssystemet mulighet for forhåndslesning av vedtaket før det blir ekspedert ut. Dette skal de sette i gang med straks.

5.4 Sikrer kommunen at det fattes vedtak med et innhold i samsvar med regelverket?

Våre undersøkelser av kommunens system

Bamble kommune har utarbeidet en retningslinje om tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging. I rutinen står det at det er rektor som fatter enkeltvedtak. I rutinen står det videre listet opp nødvendige punkter i et enkeltvedtak om individuelt tilrettelagt opplæring. «I vedtaket må du si noe om hva vedtaket gjelder og hva som er resultatet i saken. Du må ha med følgende konkrete punkter om hva det er fattet vedtak om: innhold, fag/områder: det må fremgå hvilke fag/områder det gis ITO i, mål: hvilke konkrete kompetansemål elevene skal nå, arbeidsmåter: hvordan det skal tilrettelegges, omfang: kan oppgis som samlet timetall for elevene i ordinær skole, kompetanse: det

skal fremgå hva slags kompetanse de som skal gjennomføre opplæringen skal ha, avvik fra sakkyndig vurdering må begrunnes, organisering: det skal fremgå tydelig av vedtaket hvordan ITO for denne eleven skal organiseres, hvor mye gis i liten gruppe, hvor mye i klassen. Dette er særlig viktig der det er aktuelt med enetimer, barnets beste: det skal komme tydelig fram hvilke vurderinger som er gjort i.f.t. barnets beste».

Det står videre i rutinen til kommunen: «Du må begrunne hvorfor du innvilger eller avslår å gi eleven rett til individuelt tilrettelagt opplæring. Dersom du har innvilget, må du begrunne hvorfor eleven får akkurat det tilbudet eleven får. Du kan bare fravike den sakkyndige vurderingen hvis du kommer til at eleven kan få et tilfredsstillende utbytte av opplæringen på en annen måte. En slik avgjørelse må begrunnes i vedtaket. Det må komme frem hvordan elevens beste er vurdert og vektlagt. Når du vurderer hva som er elevens beste, skal du vurdere hvordan du kan ivareta elevens behov på best mulig måte. Det gjør du ved å identifisere hvilke hensyn som er viktige for eleven, og veie hensynene opp mot hverandre. Dersom andre hensyn har fått større vekt enn hensynet til eleven, må du særlig begrunne dette». Det står også i den kommunale rutinen hvilke områder man skal se på i vurderingen av barnets beste. Hva man vet og har vurdert om barnets beste, skal komme frem av vedtaket. Enkeltvedtaket skal også inneholde informasjon om klagerett og rett til å se dokumentene i saken.

Kommunen har laget en egen mal for enkeltvedtak. I malen går det frem at skolen skal skrive inn bakgrunn for saken, innhold og vurdering, organisering, pedagogisk ansvar, og rettslig grunnlag for vedtaket. Klageadgang og fremgangsmåte står som standardtekst.

Skolesjef forteller i intervju at de har jobbet mye med det nye kapittel 11 i opplæringsloven. De har hatt et samarbeid med Kjetil Hansen fra KS-konsulent. Det er rektorene ute på skolene som fatter vedtakene. Alle rektorene skal følge kommunens mal. Skolesjef sier at de bruker rektormøtene på å tydeliggjøre at kommunens rutiner skal følges. Det gjennomføres også skoleledermøter, der stedfortrederne til rektorene også møter. Det sikrer at stedfortrederne ved skolene får med seg de viktige områdene og rutinene.

Skolesjef mener de har fått gode rutiner på å høre barnet i sakene. Det er laget en mal for dette. Det er stort sett lærerne eller TK-koordinatorene som innhenter barnets stemme. Det er rektors ansvar å innhente barnets syn dersom det mangler i saken.

Skolesjef forteller at det tas stikkprøver hvis de får opplysninger som gir grunn til bekymring i saker. De kan få beskjed fra PPT eller foreldre.

Skolesjef sier at det ikke er gjort risikovurderinger på dette området. Skolesjef forteller at de ansatte er flinke til å melde avvik, men at de i forbindelse med dette tilsynet kun fant ett avvik på området.

Praksis ved Bamble ungdomsskole

Bamble ungdomsskole har tatt i bruk kommunens nye mal for enkeltvedtak etter opplæringsloven § 11-6.

I tilsynet ba vi om å få oversendt ti saker med saker fra hvert trinn om individuelt tilrettelagt opplæring for skoleåret 2024/2025. De ti vedtakene inneholder ikke faktiske forhold som vedtaket bygger på, eller de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av det forvaltningsmessige skjønnnet, det vil si at det ikke er angitt hvordan man har kommet frem til timeantallet i vedtaket.

De ti gjennomgåtte vedtakene viser til gjeldende regelverk på vedtakstidspunktet. Vedtakenes omfang er oppgitt i årstimer i alle de innsendte vedtakene. Det er avvik fra sakkyndig vurdering i ett av vedtakene. Avviket er ikke begrunnet i vedtaket. Organisering av undervisningen er oppgitt i alle vedtakene, men ikke presisert konkret. Det kommer ikke tydelig frem av vedtakene hvordan undervisningen skal gjennomføres, og hva den individuelle opplæringen innebærer.

Kompetansekravet til den som skal gjennomføre undervisningen er oppgitt i seks av de ti vedtakene, men det er uklart hvilken kompetanse den ansatte som skal utføre opplæringen skal ha. Det går ikke frem av vedtakene at eleven er hørt i noen av de ti sakene. Det kommer heller ikke frem at barnets beste er vurdert i noen av de innsendte vedtakene. Det er innhentet samtykke til individuelt tilrettelagt opplæring fra foreldre og elever over 15 år i åtte av de ti sakene. I de øvrige to mangler det eget samtykkeskjema for vedtak og/eller mangler underskrift av elev over 15 år. Vedtaket er kun sendt til foreldrene, også i sakene der eleven er over 15 år. Det er i alle vedtakene opplyst om klagerett, klagefrist, hvor klagen skal sendes, og klageinstans. Det er også i alle vedtakene opplyst om retten til å se dokumentene i saken.

Rektor sier i intervju at han bruker kommunens nye mal når han fatter vedtak. Vedtak fattes hovedsakelig for ett år om gangen. Stedfortreder for rektor er Maja Eriksen (avdelingsleder på 9. trinn). Rektor følger sakkyndig vurdering sine anbefalinger. Han mener de sakkyndige vurderingene er godt begrunnet, så han har ikke gjort avvik fra disse. Rektor forteller at PPT har sagt at de ikke vil skrive ny sakkyndig vurdering før eleven begynner på ungdomsskolen. Rektor mener at det burde vært gjort i enkelte saker. Hvis det ikke foreligger ny sakkyndig vurdering ved overgang til ungdomsskolen, ser han på årsrapport, og har samarbeid med hjemmet. Rektor kan fatte midlertidige vedtak. Rektor opplyser at han ikke har fattet avslag på vedtak, fordi prosessen i forkant har vært god. Rektor sier at det i noen saker har blitt hentet inn opplysninger fra andre instanser enn PPT. Det må da foreligge samtykke fra foresatte. Informasjon fra BUP har blitt brukt i enkeltsaker. Rektor mener at elever lærer best i samarbeid med andre, han vil ha minst mulig opplæring med en til en i undervisningen. Rektor sier at vedtakene

skrives slik at de er fleksible i forhold til organisering. Rektor er enig i at vedtakene skulle ha vært mer presise i forhold til kompetansen til den som gir undervisningen.

Rektor opplyser at han alltid deltar i kompetanseteamet. Der går de igjennom enkeltsaker og ser på systemnivå. Han mener at den organiseringen de har nå ved skolen er den beste så langt.

Rektor sier at når eleven oppnår kompetansemålene, vil det ikke være behov for individuelt tilrettelagt opplæring mer.

Samtykke til individuelt tilrettelagt opplæring må være ordnet før vedtaket fattes. Det er tilretteleggingskoordinatorene som ordner det. Det er rektor som fatter vedtaket. Rektor mener det er en form for sikring at man følger med på hverandre.

Rektor sier at det er tilretteleggingskoordinatorene som hører eleven. Det skal komme frem av årsrapporten. Rektor mener at tilretteleggingskoordinatorene vet at de har denne rollen. Elevens uttalelse tas hensyn til. Han mener at dette skrives inn i vedtakene. Rektor mener at barnets stemme er viktig, men det er det faglige som sier noe om hva eleven har behov for.

I de tilfellene sakkyndig vurdering er uklar, ser rektor på tidligere årsrapport. Tilretteleggingskoordinatorene kan også brukes til å sjekke ut ulike forhold.

Vedtakene blir bare sendt ut til foresatte. Vedtakene har ikke blitt sendt til elever over 15 år.

Skolen bruker Compilo som avvikssystem. Det har ikke vært noen avvik på dette området. I systemet er det imidlertid lagt opp til at det kan føres avvik på området. Alle ansatte har tilgang i Compilo. Det er også et eget Excel-skjema det skal rapporteres på til skoleeier.

I egenvurderingen skriver rektor at kommunen har laget maler for vedtak i «Visma sikker sak». Malen sikrer at vedtaket oppfyller kravene i regelverket. Rektor skriver at først i vedtaket presiseres det hvilke fag og antall timer det er tilrådd individuelt tilrettelagt opplæring i. Vedtaket inneholder informasjon om bakgrunnen for saken, innhold og vurdering, organisering og pedagogisk ansvar. Rektor mener han synliggjør hvordan vedtaket ivaretar elevens behov og elevens beste ved å vise til informasjon som er relevant for at saken er tilstrekkelig opplyst, som sakkyndig vurdering og årsrapport, som også inneholder elevens stemme. Dersom vedtaket avviker fra den sakkyndige vurderingen, begrunner rektor avviket ved å vise til informasjon fra årsrapport for individuell tilrettelagt opplæring. Dersom årsrapporten viser at det har vært en negativ utvikling, gjør skolen en drøfting i skolens kompetanseteam. Eventuelt re-henviser skolen for nye eller endrede behov. Rektor skriver at samarbeidet mellom rektor og

skolens tilretteleggingskoordinatorer sikrer at vedtakene inneholder det de skal, og at skolen iverksetter tiltak for å korrigere hvis vedtakene ikke er i samsvar med regelverket.

5.5 Våre vurderinger av kommunens internkontroll

Planlegging og rutiner

Bamble kommune har utarbeidet en retningslinje om tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging. Kommunen har også utarbeidet mal for enkeltvedtak etter opplæringsloven § 11-6. Kommunens rutine er kjent for de som skal anvende den.

Det gjennomføres regelmessige møter mellom skolesjef og ledelsen ved skolene.

Det er opprettet kompetanseteam på skolene for å sikre samarbeids- og drøftingsarena mellom skole og PPT.

Statsforvalteren vurderer at kommunens rutine og mal er god, men det fremkommer imidlertid ikke hvor raskt vedtak skal fattes.

Gjennomføring av planene/praksis ved Bamble ungdomsskole

I vår gjennomgang av praksis ved Bamble ungdomsskole kommer det frem at det er en del mangler i sakene/vedtakene.

Fem av ti saker er ikke tilstrekkelig opplyst. Ingen av vedtakene inneholder de faktiske forhold som vedtaket bygger på, eller de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av det forvaltningsmessige skjønnet, det vil si at det ikke er angitt hvordan man har kommet frem til timeantallet i vedtaket. Det er avvik fra sakkyndig vurdering i ett av vedtakene. Avviket er ikke begrunnet i vedtaket. Organisering av undervisningen er oppgitt i alle vedtakene, men ikke presisert konkret. Kompetansekravet til den som skal gjennomføre undervisningen er oppgitt i seks av ti vedtak. Der det er angitt, kommer det imidlertid ikke konkret frem hvilken kompetanse den ansatte skal ha. Det går ikke frem av vedtakene at eleven er hørt i noen av de ti sakene, og det kommer heller ikke frem at barnets beste er vurdert i noen av vedtakene. Det er innhentet samtykke til individuelt tilrettelagt opplæring fra foreldre og elever over 15 år i åtte av de ti sakene. I de øvrige to mangler det eget samtykkeskjema for vedtak og/eller mangler underskrift av elev over 15 år. Vedtaket er kun sendt til foreldrene, og ikke sendt til eleven der denne er over 15 år.

Åtte av ti saker er fattet uten ugrunnet opphold.

Vedtakens omfang er oppgitt i årstimer i alle de innsendte vedtakene, men i ett av vedtakene er det ikke angitt timefordeling på fag.

De ti gjennomgåtte vedtakene viser til gjeldende regelverk på vedtakstidspunktet. Det er i alle vedtakene opplyst om klagerett, klagefrist, hvor klagen skal sendes, og klageinstans. Det er også i alle vedtakene opplyst om retten til å se dokumentene i saken.

Statsforvalteren vurderer at vedtak i hovedsak fattes uten ugrunnet opphold i sakene der PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering.

Statsforvalteren vurderer samlet at sakene ikke er tilstrekkelig opplyst før vedtak fattes. Tilsynet viser at PP-tjenesten i Bamble kommune ikke har utarbeidet sakkyndige vurderinger i overgang mellom barneskole og ungdomsskole, til tross for at det er bedt om det fra skolen. Statsforvalteren vil presisere at PP-tjenesten er pliktig til å utarbeide sakkyndig vurdering der skolen ber om det.

Vi vurderer videre at vedtakene ikke har et innhold i samsvar med regelverket.

Evaluering og korrigerings

Kommunen har i sitt system bestemt at det skal føres avvik i Compilo. Skolesjef forteller at de ansatte er flinke til å melde avvik, men at de i forbindelse med dette tilsynet kun fant ett avvik på området. Skolesjef sier at det ikke føres regelmessig kontroll på området, men at det kan tas stikkprøver hvis de får opplysninger som gir grunn til bekymring i saker.

Skolesjef sier at det ikke er gjort risikovurderinger på dette området.

Statsforvalteren vurderer at kommunen har et avvikssystem, men at dette i veldig liten grad benyttes på området for individuelt tilrettelagt opplæring.

Statsforvalteren ser at det ikke er foretatt risikovurderinger knyttet til området for individuelt tilrettelagt opplæring.

Statsforvalteren vurderer at kommunen ikke har klart å avdekke avvik og risiko for avvik på området for vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring.

Statsforvalterens konklusjon

Kommunen sikrer ikke at saken er tilstrekkelig opplyst før de fatter vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring.

Kommunen sikrer ikke at de fatter vedtak med et innhold i samsvar med regelverket.

6 Våre reaksjoner

6.1 Pålegg om å rette forholdene

Vi har avdekket brudd på regelverket. Vi pålegger dere å rette opp følgende forhold, jf. opplæringsloven § 29-2 første ledd, jf. kommuneloven § 30-4:

Fatte vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring

1. Kommunen skal sikre at de fatter vedtak som oppfyller retten til individuelt tilrettelagt opplæring, jf. opplæringsloven §§ 10-1, 10-2 og 11-7 og forvaltningsloven §§ 2,11a, 17, 23, 24 og 25, jf. kommuneloven § 25-1.

Dette innebærer at:

- Kommunen må sikre at saken er tilstrekkelig opplyst før de fatter vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring.
- Kommunen må sikre at de fatter vedtak med et innhold i samsvar med regelverket.

6.2 Erklæring og redegjørelse om hvordan pålegg er rettet

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere har rettet. Dere skal erklære at rettingen er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet. Dere bør redegjøre for:

- hvilke tiltak dere har satt i verk eller planlegger å sette i verk for å rette regelverksbruddet
- hvordan dere planlegger å følge med på at tiltakene blir iverksatt og regelverket blir fulgt
- hvilke interne frister dere har satt for å sikre fremdrift og gjennomføring

Svarfristen er 1. september 2025.

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen **tre uker**. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Oversikt over innsendt dokumentasjon fra kommunen:

- Oversikt over kommunens internkontroll på området for individuelt tilrettelagt opplæring.
- Skjema for internkontroll Bambleeskolen.
- Organisasjonskart, oppvekst, Bamble kommune.
- Henvisningsskjema til PPT i Bamble kommune.
- Samarbeidsrutine skole – PPT.
- Rutine for «Tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging i Bambleeskolen».
- Veiledning til henvisning til PP-tjenesten.
- Mal for enkeltvedtak.
- Mal for IOP og årsrapport.
- Kompetanseteam – møtemal.
- Tverrfaglig team – møtemal.
- Introduksjon til kvalitetssystemet Compilo.
- Oversikt over de som fatter enkeltvedtak etter opplæringsloven § 11-7.

Oversikt over dokumentasjon oversendt fra Bamble ungdomsskole:

- Organisasjonskart Bamble ungdomsskole.
- Oversikt over skolens organisering, ledelse, trinn, team og avdelinger.
- Kartlegge faglig og sosialt 8. trinn.
- Overgangs rutine barneskole – ungdomsskole, gjeldende fra august 2024.
- Rutiner for elever i innføringstilbud.
- Rutiner ved undersøkelse og henvisning.
- Samtykke til individuelt tilrettelagt opplæring.
- Stillingsbeskrivelse avdelingsleder – Bamble ungdomsskole.
- Stillingsbeskrivelse rektor – Bamble ungdomsskole.
- Stillingsbeskrivelse kontaktlærer – Bamble ungdomsskole.
- Stillingsbeskrivelse faglærer – Bamble ungdomsskole.
- Stillingsbeskrivelse for tilretteleggingskoordinator (TK) ved Bamble ungdomsskole.
- Trinnsamtale – en guide for deg som er lærer ved Bamble ungdomsskole.
- Årshjul tilrettelagt opplæring.
- Oversikt over skolens kontaktpunkt med skoleeier.
- Årshjul – møteplan.
- Kompetanseteam – møtemal.
- Rutinebeskrivelse – dokumenthåndtering.
- Ti enkeltsaker om individuelt tilrettelagt opplæring for skoleåret 2024/2025, med saker fra hvert trinn, med ulik grad av omfang.
- Skolens vurdering av eget arbeid for å sikre retten til individuelt tilrettelagt opplæring.

Ettersendt dokumentasjon:

- Tilleggsinformasjon fra Bamble ungdomsskole – 6 samtykkeskjema og utdypende forklaring til 3 saker.

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMAR

Postboks 2076, 3103 Tønsberg sfvtpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/vt

